

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 09.10.2024 r.

Poz. 4230

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia 8 października 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Cisowa”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Cisowa”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony jest zachowanie kompleksu przestrzennego ekosystemów doliny Cisowskiej Strugi: źródeł i wysięków, początkowego odcinka rzeki, łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*, a także żyznej buczyny pomorskiej *Galio odorati-Fagetum* i kwaśnej buczyny niżowej *Luzulo pilosae-Fagetum*.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) zachowanie płatów łągu jesionowo-olszowego oraz lasów bukowych wraz z bogactwem gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 2) obecność licznych źródeł i wysięków zasilających Cisowską Strugę;
- 3) niewielka powierzchnia rezerwatu nieobejmująca zboczy doliny Cisowskiej Strugi graniczących z rezerwatem;
- 4) położenie w bliskim sąsiedztwie Gdyni i kilku mniejszych miejscowości, skutkujące silną antropopresją;
- 5) obecność zakładu zagospodarowania odpadów w zlewni Cisowskiej Strugi;
- 6) gospodarcze użytkowanie lasów otaczających rezerwat mające wpływ na rezerwat;
- 7) położenie w centralnej części Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

§ 3. Rezerwat obejmuje się ochroną czynną.

§ 4. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5. Działania ochronne, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Wskazuje się wymagania ochrony przyrody konieczne do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych miasta Gdyni i gminy Wejherowo i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego¹⁾ oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

- 1) w planach należy uwzględnić obecność rezerwatu i jego otuliny²⁾;

¹⁾Do czasu uchwalenia planów ogólnych miasta Gdyni i gminy Wejherowo, wskazania zawarte w § 6 pozostają jednocześnie wskazaniem do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tych gmin.

- 2) w otulinie rezerwatu nie lokalizować obiektów o charakterze turystycznym lub rekreacyjnym;
- 3) w rezerwacie i jego otulinie nie lokalizować nadziemnych obiektów liniowych lub punktowych, które mogłyby pogorszyć walory krajobrazowe, np. takich jak linie energetyczne lub wieże telekomunikacyjne;
- 4) w przypadku lokalizacji terenów zabudowanych w zlewni Cisowskiej Strugi (wskazanej na mapie stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia) nie dopuszczać do kanalizacji wód opadowych z tych powierzchni bezpośrednio do Cisowskiej Strugi lub cieków do niej dopływających.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Anna Tchórzewska

²⁾ Granice te zostały wyznaczone w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 sierpnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cisowa” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2024 r. poz. 3565).

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 08 października 2024 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Obecność przepustu pod drogą przy północnej granicy rezerwatu ograniczającego przepływ wody Cisowskiej Strugi, powstawanie rozlewisk (<i>zbiornika retencyjnego</i>), gromadzenie się materii spływającej z górnej części zlewni i zboczy doliny.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymywanie drożności przepustu; 2) w przypadku nagromadzenia zbyt dużej ilości osadów uniemożliwiających przepływ wody przez przepust - usunąć część nagromadzonej materii (z odpowiednim zabezpieczeniem hydrotechnicznym zapobiegającym zamuleniu odcinka rzeki poniżej przepustu).
2.	Obecność inwazyjnych gatunków roślin zaburzających strukturę fitocenozy leśnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Eliminacja okazów dębu czerwonego; 2) monitoring rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych, w razie ekspansji w stopniu zagrażającym naturalnej strukturze fitocenozy – usuwanie niepożądanych gatunków; 3) ocena obszaru otuliny rezerwatu pod kątem występowania gatunków inwazyjnych (w szczególności przy drogach oraz na porębach); 4) w przypadku wystąpienia w otulinie rezerwatu (do 100 m od granicy rezerwatu) stanowisk gatunków inwazyjnych – likwidacja osobników tych gatunków.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
3.	Zamieranie drzew rosnących przy udostępnionym szlaku ³⁾ oraz drogach przebiegających na granicy rezerwatu skutkujące ich wycinaniem ze względów bezpieczeństwa (możliwe zniszczenie zasiedlonych dziupli, gniazd lub stanowisk epifitów).	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przeglądy drzew potencjalnie niebezpiecznych i ich ewentualne usuwanie, w miarę możliwości, poza sezonem lęgowym ptaków (obejmującym okres od 1 III do 31 VII); 2) pozostawianie ściętych drzew w całości w obrębie rezerwatu.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
4.	Znaczna antropopresja (penetracja poza wyznaczonym szlakiem, wydeptywanie ścieżek i poboczy dróg, wchodzenie do rezerwatu z psami bez uwięzi, zbiór grzybów, zbiór fragmentów zamierających drzew - na ogniska, pozostawianie odpadów) powodująca niszczenie roślinności, zmiany struktury gatunkowej flory (zanikanie rzadkich gatunków, wnikanie gatunków	<ol style="list-style-type: none"> 1) Uzupełnienie i utrzymanie tablic informujących o formie i celu ochrony oraz zakazach obowiązujących na terenie rezerwatu; 2) odnowienie oznakowania granic rezerwatu (zielona opaska na drzewach) oraz oznakowania udostępnionego szlaku; 3) kontrole uprawnionych służb (Straż Leśna, Policja); 4) usuwanie odpadów; 5) monitorowanie zagrożeń i wartości przyrodniczych

³⁾ Szlak został wyznaczony na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 06 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Cisowa”.

	ruderalnych, rozprzestrzenianie gatunków inwazyjnych) i fitocenoz, hałas, płoszenie zwierząt.	rezerwatu, w razie potrzeby wzmożenie kontroli lub podejmowanie działań edukacyjnych.
5.	Nielegalne przejazdy na rowerach crossowych, motocyklach terenowych, quadach itp. powodujące zniszczenia powierzchni gleby, roślinności i przekształcenia rzeźby terenu w postaci wyraźnych wyjeżdżonych ścieżek i miejsc antropogenicznie erodowanych.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Uzupełnienie i utrzymanie tablic informujących o formie i celu ochrony oraz zakazach obowiązujących na terenie rezerwatu; 2) kontrole uprawnionych służb (Straż Leśna, Policja); 3) odnowienie oznakowania granic rezerwatu (zielona opaska na drzewach) oraz oznakowania udostępnionego szlaku; 4) monitorowanie zagrożeń i wartości przyrodniczych rezerwatu, w razie potrzeby wzmożenie kontroli lub podejmowanie działań edukacyjnych.
6.	Dopływ zanieczyszczonych wód z zakładu zagospodarowania odpadów „Eko Dolina” w Łężycach położonego w zlewni Cisowskiej Strugi, skutkujący zmianą parametrów fizycznych i chemicznych wód Cisowskiej Strugi, zamulaniem koryta cieków i <i>zbiornika retencyjnego</i> oraz zmianą składu gatunkowego biocenozy rezerwatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Stosowanie technologii niedopuszczającej do przenikania zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych; 2) niedopuszczanie do zrzutów zanieczyszczonych wód (np. w przypadku znacznych opadów) z odstożników do cieków uchodzących do Cisowskiej Strugi; 3) kontrole parametrów fizyko-chemicznych wód Cisowskiej Strugi i wód płynących od składowiska do tego cieków; 4) analiza osadów gromadzących się w rezerwacie (w korycie Cisowskiej Strugi, przed przepustem) pod kątem pierwiastków i związków mogących stanowić zagrożenie dla biocenozy rezerwatu; w przypadku ich obecności – usunięcie zanieczyszczonego mułu z odpowiednim zabezpieczeniem hydrotechnicznym zapobiegającym zamuleniu odcinka rzeki poniżej przepustu); 5) wykonanie w górnej części zlewni Cisowskiej Strugi suchych odstożników, progów przelewowych i spowalniających lub innych urządzeń hydrotechnicznych ograniczających spływ zanieczyszczonych wód z „Eko Doliny”.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
7.	Wykonywanie prac gospodarczych na zboczach doliny Cisowskiej Strugi (rębnie i trzebieże) mogących spowodować: <ul style="list-style-type: none"> – zmianę warunków hydrologicznych i mikroklimatycznych wnętrza rezerwatu (termicznych, świetlnych, wilgotnościowych, oświetlenia i temperatury wody) skutkujących ustępowaniem gatunków roślin naczyniowych, mszaków, porostów i grzybów preferujących siedliska wilgotne, chłodne i zacienione, 	Dostosowanie gospodarki leśnej w otulinie rezerwatu do jego potrzeb ochronnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) użytkowanie rębnią V (przerębowa), poza wydzieleniami 141 i, k, w których dopuszcza się zakończenie rozpoczętej rębni IVd; 2) wyłączenie z prac gospodarczych obszarów źródłiskowych i dolinek erozyjnych cieków (również okresowych) uchodzących do Cisowskiej Strugi; 3) wykonywanie prac gospodarczych w okresie od 1 sierpnia do końca lutego; 4) pozostawianie martwego drewna leżącego na zboczach doliny (spowalniającego spływy

	<p>wnikaniem do rezerwatów gatunków „porębowych” (o większych wymaganiach świetlnych i termicznych, obcych dla flory rezerwatu),</p> <p>– erozję zboczy doliny skutkującą nasileniem procesów spływu powierzchniowego i nanoszeniem materii organicznej oraz frakcji mineralnych do koryta potoku (i zamulanie <i>zbiornika retencyjnego</i>).</p>	<p>powierzchniowe wód opadowych);</p> <p>5) uznanie obszaru otuliny za lasy wodochronne.</p>
8.	<p>Usuwanie drzew biocenotycznych w otulinie rezerwatu (w niszy siedliskowej obejmującej rezerwat i teren przyległy do niego) podczas prac wykonywanych w ramach gospodarki leśnej skutkujące utratą miejsc lęgowych dla ptaków.</p>	<p>W otulinie rezerwatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozostawianie drzew biocenotycznych wykorzystywanych jak miejsca lęgowe; 2) wykonywanie prac gospodarczych poza okresem lęgowym ptaków (obejmującym okres od 1 III do 31 VII).
9.	<p>Zmiana sposobu użytkowania gruntów w zlewni Cisowskiej Strugi (z rolniczych z rozproszoną zabudową na zabudowane - mieszkalne lub inne) skutkująca kanalizowaniem wód opadowych z terenów obecnie biologicznie czynnych i zmianami reżimu hydrologicznego cieku, tj. ilości lub jakości wód, występowaniem gwałtownych i obfitych spływów wód opadowych z powierzchni zabudowanych, erozją koryta rzeki i niszczeniem roślinności źródłiskowej i lęgowej.</p>	<p>W przypadku rozwoju w zlewni Cisowskiej Strugi zabudowy mieszkaniowej lub innej, która spowoduje zmianę sposobu zagospodarowania wód opadowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) niedopuszczenie do kanalizowania dopływu tych wód bezpośrednio do Cisowskiej Strugi lub cieków do niej dopływających; 2) monitorowanie przepływu wody dopływającej do rezerwatu (ilości i jakości); 3) monitorowanie parametrów fizyko-chemicznych wód Cisowskiej Strugi.
10.	<p>Remont dróg leśnych graniczących z rezerwatem i w obrębie rezerwatu.</p>	<p>Ograniczenie wpływu prac remontowych poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykonywanie prac w zakresie minimalnym dla osiągnięcia przejezdności dróg; 2) w razie potrzeby uzupełnienia ubytków nawierzchni wykorzystywanie naturalnych kruszyw; 3) wykonanie odstojników wód opadowych na poboczach dróg przebiegających przy granicy rezerwatu oraz przecinających rezerwat (ograniczenie erozji, spowalnianie tempa spływów powierzchniowych i przemieszczania materii organicznej i mineralnej do rezerwatu).
11.	<p>Lokalizacja przedsięwzięć dysharmonijnych krajobrazowo w rezerwacie⁴⁾ lub w jego sąsiedztwie.</p>	<p>W rezerwacie i jego otulinie nielokalizowanie nadziemnych obiektów liniowych lub punktowych, które mogłyby pogorszyć walory krajobrazowe, np. takich jak linie energetyczne lub wieże telekomunikacyjne.</p>
12.	<p>Narastająca presja turystyki i rekreacji.</p>	<p>Nielokalizowanie obiektów o charakterze turystycznym lub rekreacyjnym w otulinie rezerwatu.</p>

⁴⁾ Dotyczy infrastruktury liniowej lokalizowanej w trybie art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 08 października. 2024 r.

Działania ochronne z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ⁵⁾
1.	Ograniczenie wpływu przepustu pod drogą na ekosystemy rezerwatu.	1) Utrzymywanie drożności przepustu poprzez regularne usuwanie przeszkód tamujących przepływ, np. fragmentów drzew, odpadów; 2) w przypadku nagromadzenia zbyt dużej ilości mułu uniemożliwiającego przepływ wody przez przepust - usuwanie część nagromadzonej materii (z odpowiednim zabezpieczeniem hydrotechnicznym zapobiegającym zamuleniu odcinka rzeki poniżej przepustu).	Przepust - wydzielenie 162c.
2.	Eliminacja dębu czerwonego z fitocenozy kwaśnej buczyny niżowej i żywej buczyny niżowej.	1) Zaobrączkowanie wszystkich (ok. 45) osobników dębu czerwonego (2 obrączki o głębokości 2-3 cm u nasady pnia), pozostawienie drzew do obumarcia i naturalnego rozpadu; 2) w razie potrzeby zaobrączkować/wycinać odrośla wyrastające z szyi korzeniowej drzew.	Wydzielenie 139 f i 139g.
3.	Ocena występowania gatunków inwazyjnych.	1) Monitorowanie obecności i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych; 2) usuwanie okazów gatunków inwazyjnych stwierdzonych w rezerwacie – wg potrzeb.	Cały rezerwat.
4.	Ochrona drzew biocenotycznych przy udostępnionym szlaku i drogach przebiegających na granicy rezerwatu.	1) Przeglądy drzew potencjalnie niebezpiecznych zlokalizowanych przy leśnych drogach (w odległości jednej wysokości drzewa od drogi) przed sezonem lęgowym ptaków; 2) wycięcie drzew w złym stanie zdrowotnym, które mogą obalić się na drogę. Prace te należy wykonać w miarę możliwości przed sezonem lęgowym ptaków, dopuszcza się jednak usuwanie drzew stanowiących zagrożenie dla ludzi również w pozostałej części roku; 3) pozostawianie ściętych drzew w całości w obrębie rezerwatu.	Wzdłuż udostępnionego szlaku i drogach przebiegających na granicy rezerwatu.
5.	Ograniczenie antropopresji wynikającej z ruchu pieszego i przejazdów na rowerach crossowych, motocyklach, quadach itp.	1) Uzupełnienie i utrzymanie tablic informujących o formie i celu ochrony oraz zakazach obowiązujących w rezerwacie – wg potrzeb; 2) oznaczenie granic rezerwatu zieloną opaską na drzewach (pasek namalowany zieloną farbą obejmujący połowę obwodu pnia od strony zewnętrznej rezerwatu, na wysokości ok. 130 cm); 3) utrzymanie oznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego ⁶⁾ ;	1), 2) W pobliżu granic rezerwatu; 3) na przebiegu szlaku; 4) cały rezerwat; 5) cały rezerwat.

⁵⁾ Nadleśnictw Gdańsk, Leśnictwo Cisowa – wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2015-2024.

		4) Kontrole Policji i Straży Leśnej – wg potrzeb; 5) monitorowanie zagrożeń, w razie potrzeby wzmożenie kontroli lub podejmowanie działań edukacyjnych.	
6.	Usuwanie odpadów.	Według potrzeb.	Cały rezerwat, w szczególności przy udostępnionym szlaku i w cieku.
7.	Monitoring ilości i jakości wód Cisowskiej Strugi.	1) Ocena wielkości przepływu i parametrów fizykochemicznych wody Cisowskiej Strugi - wg aktualnych potrzeb (wynikających ze zmiany sposobu użytkowania terenu zlewni tego cieku lub funkcjonowania zakładu zagospodarowania odpadów); 2) analiza osadów gromadzących się w rezerwacie (w korycie Cisowskiej Strugi, przed przepustem) pod kątem pierwiastków i związków mogących stanowić zagrożenie dla biocenozy rezerwatu; w przypadku ich obecności – usunięcie zanieczyszczonego mułu z odpowiednim zabezpieczeniem hydrotechnicznym zapobiegającym zamuleniowi odcinka rzeki poniżej przepustu.	1) Cisowska Struga; 2) w korycie Cisowskiej Strugi, w odległości do ok. 150 m od przepustu.
8.	Ograniczenie wpływu prac remontowych dróg leśnych na rezerwat.	1) Wykonywanie remontu dróg w zakresie minimalnym dla osiągnięcia przejezdności dróg; 2) w razie potrzeby uzupełnienia ubytków nawierzchni wykorzystywanie naturalnych kruszyw; 3) wykonanie odstożników wód opadowych na poboczach dróg (ograniczenie erozji, spowalnianie tempa spływów powierzchniowych i przemieszczania materii organicznej i mineralnej do rezerwatu).	Drogi leśne wewnątrz i na granicy rezerwatu.
9.	Monitorowanie zagrożeń i wartości przyrodniczych rezerwatu.	1) Ocena zagrożeń dla rezerwatu, w szczególności wynikających z antropopresji – nie rzadziej niż co 3 lata; 2) ocena stanu zachowania łągów, źródlisk i wysięków – zakres przestrzenny, roślinność, obecność gatunków cennych i obcych (ekspansywnych, inwazyjnych) – w połowie okresu obowiązywania planu ochrony.	W obrębie całego rezerwatu.

⁶⁾ Szlak został wyznaczony na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 06 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszo i rowerowego w rezerwacie przyrody „Cisowa”.

Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 08 października 2024 r.

Obszar zlewni Cisowskiej Strugi.

